

Editorial

V čem může Revue církevního práva pomoci čtenáři v době nárůžu?

Ze všech stran slyšíme, že současnou nárůžu a omezení, která jsou nám kladena, můžeme využít jako výzvu k hlubšímu prožívání víry a možnost zajet na hlubinu. (Viz naše informační měsíční periodikum *Church Reporter* 1/2021). Máme více možností číst a nad přečteným přemýšlet. Především se můžeme vrátit k delšímu a důkladnějšímu čtení Bible, Katechismu katolické církve i jiných katechismů, a k rozjímání nad jejich texty. Ale rozvažovat můžeme nade vším, co se týká naší víry, životních postojů a naděje do budoucna. Statečně nést všechny

bolesti a obtíže. A k tomu bychom jako malou kapkou chtěli přispět i texty, které přináší Revue církevního práva. Také autoři se snaží zajet na hlubinu.

Redakce se k tomu snaží přispět uvážlivým studiem a výběrem navrhovaných článků. Společně s dvěma až třemi recenzenty, které pro každý článek vybírá samostatně z řad vrcholných odborníků, provádí po zapracování jejich připomínek spolu s autory konečnou úpravu. Rádi bychom, aby články byly hluboké, psané krásnou češtinou, slovenštinou a angličtinou a živým, čtivým slohem.

Nesmírnou radost nám přinesl již první článek, který nám zaslal Antonín Ignác Hrdina OPraem jako příspěvek k oslavám letošního 900. výročí založení řádu kanovníků premonstrátů. Nese název *Méně známé téma: řeholní kanovnice*. Seznamuje nás s tím, jak se premonstrátské kanonii v Praze na Strahově podařilo po více než dvou stech letech v roce 1998 v Doksanech v severních Čechách znovu založit klášter premonstrátských řeholních kanovnic. Pomohly k tomu sestry, které přišly z kongregace premonstrátek v Olomouci na Svatém Kopečku a kanovnice z Krakova (Polsko). V roce 2007 byl klášter Apoštolským stolcem potvrzen jako samostatná kanonie. A to byl zázrak, v který, citujme z článku profesora Hrdiny,

„se málokdo odvážil doufat. V době po listopadu 1989, která příliš nepřeje kontemplativním řeholím (co tam ty sestry vlastně dělají?), ale církvi vůbec (k čemu je vlastně dobrá?)“ se premonstráti a premonstrátky na založení nové kanonie dohodli a uspěli. Co abychom se také pokusili se ztišit, zklidnit a opřít se o modlitbu? Opřít se obzvláště můžeme o modlitbu sester kanovnic i mnišek mnoha řádů s přísnou klauzurou.¹

Pravdomluvnost je velkým tématem naší současnosti, v níž nás ze všech stran bombardují fake news. V Novém zákoně je však věrnost pravdě zdůrazněna mezi předními ctnostmi. Ježíš v kázání na hoře dokonce nabádá své posluchače, aby vůbec nepřísahalí a jejich slova byla pravdivá i bez takového úkonu. Jak na tento vážný pokyn svého Spasitele reaguje církev, nám odpovídá Vojtech Vladár ve svém článku *Prípustnosť prisah podľa Graciánovho dekrétu*. Vzal si ku pomoci největšího, až gigantického znalce kanonického práva, boloňského magistra a mnicha Graciána.

Vztah kanonického práva k teologii jako svému zdroji si vzal za úkol pojednat ve svém příspěvku známý teoretik jak v oblasti právních, tak teologických věd Stanislav Příbyl. V článku *Kanonické právo jako aplikovaná ekleziologie* porovnává uvedený vztah na rozdílech v přístupu k uvedené problematice mezi kodexy kanonického práva z let 1917 a 1983 a zamýšlí se nad určitou obnovou zdůraznění teologických pramenů právě v CIC/1983. Pro nás právníky je zajímavá Příbylova kritika marxisticko-leninistické ideologie, která právní dějiny označuje jako *dějiny státu a práva*. Tato kritika je velmi aktuální vzhledem k tomu, že v některých postkomunistických zemích pořád ještě přežívá (30 let po revoluci) tento předpojatý a nepravdivý obrat *stát a právo*. Dokonce i v názvu kateder a některých předmětů.

Tolik toužíme po tom, aby počet povolání ke kněžství v naší zemi i na celé zeměkouli podstatně vzrostl. Jsme rádi, že úloha laiků v církvi se zvýšila, nicméně kněží nemohou být jimi nahrazení ani ve službě oltáří i duším jak ve farním společenství, tak v kategoriální pastoraci ve veřejných institucích. Jsme rádi za pastýřské výzvy předsedy České biskupské konference arcibiskupa olomouckého Jana Graubnera ke kněžím všech diecézí, aby neopomijeli usilovat o zvýšení počtu těch, kdo se hlásí do konviktu a do semináře. K tomu ovšem nutně je třeba znát, jaké jsou *irregularity a překážky k výkonu moci ze svěcení*, o němž podává

¹ Například klášterů mnišek Kazatelského řádu – dominikánek v Praze – Lysolajích (1993) a v Uherském Brodě (1948). Nebo trapistek z kláštera Naší Paní nad Vltavou (založen 2007).

zasvěcený výklad kněz litoměřické diecéze a obhájce svazku a ochránce spravedlnosti litoměřického diecézního soudu Šimon Polívka, kterého již dobře známe i z jeho dřívějšího příspěvku do našeho časopisu o svátosti biřmování (viz Revue církevního práva č. 67–2/2017).

Na svůj článek z předešlého čísla Revue církevního práva navazuje Jakub Václav Zentner, kněz pověřený pastorační péčí v jihočeském poutním místě Římov, který opět způsobem vědecky přesným podává řadu informací o jazyku liturgie v latinské katolické církvi ve svém článku *Liturgický a lidový jazyk v římském ritu*. Mnoho faktů z historie i současnosti může rozšířit naše představy o problematice a posílit naši touhu k účasti na liturgickém slavení Božích tajemství. A tak se připravit na návrat, až strašlivé zlo, které neočekávaně přišlo až z východní Asie, pomine, a my budeme moci Boha slavit opět společně ve shromáždění Božího lidu, a to v latině i v národních jazycích.

S radostí v rubrice Dokumenty publikujeme *Dohodu o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a Arcibiskupstvím pražským* ze dne 1. října 2020, na jejímž základě bude také v rámci kategoriální pastorace při požárech, povodních a ostatních zásazích hasičského sboru opět použito pomoci pracovníků církve, kněží i jejich pomocníků.

Záboj Horák, zástupce šéfredaktora

2. srpen 2020: mše svatá v děkanském kostele Všech svatých ve Stříbře. Zleva farář Miroslav Martiš, hlavní celebrant Jiří Rajmund Tretera a ministrant Záboj Horák.

2nd August 2020: Holy Mass in the dean's Church of All Saints in Stříbro/Mies (west Bohemia). From left parish priest Miroslav Martiš, main celebrant Jiří Rajmund Tretera and acolyte Záboj Horák.

Foto František Kratochvíl

Editorial

How Can Church Law Review Help Reader in Times of Pandemic?

We often hear that we can use the current pandemic and the protective measures imposed as a challenge to a deeper experience of faith and an opportunity to go deep. (See our monthly newsletter *Church Reporter* 1/2021). We have more occasions to read and think about what we read. Above all, we can return to a longer and more thorough reading of the Bible, the Catechism of the Catholic Church, and other catechisms, and to meditate on their texts. But we can think about everything connected with our faith, our attitudes, and our hopes for the future. Bravely bear all the pain and difficulties. And we would like to contribute to this as a small drop in the texts brought by the Church Law Review. The authors are also trying to go deep.

The editors do their best to contribute to this by level-headed study and selection of the proposed articles. Together with two to three reviewers, who are selected individually from the ranks of top experts for each article, the editor makes final modification together with the author after incorporating comments of the reviewers. We would like the articles to be deep, written in beautiful Czech, Slovak and English, and lively, readable style.

The first article sent to us by Antonín Ignác Hrdina O.Praem as a contribution to the celebrations of this year's 900th anniversary of the founding of the Premonstratensian Order of Canons Regular brought us immense joy. It is titled *Less Known Topic: Religious Canonesses*. It describes how the Premonstratensian canonry in Prague–Strahov managed to re-establish the monastery of the Premonstratensian religious canonesses after more than two hundred years in 1998 in Doksany in northern Bohemia. The nuns who came from the Congregation of the

Premonstratensian Order in Olomouc on Svatý Kopeček Hill (Moravia) and the canonesses from Cracow (Poland) helped. In 2007, the monastery was confirmed by the Apostolic See as an independent canonry. And it was a miracle in which, let us quote from Professor Hrdina's article, "few dared to hope. In the period after November 1989, which does not favour the contemplative order too much (what are the sisters actually doing there?) nor the Church in general (what is it good for?)," the Premonstratensian canons and canonesses agreed to establish a new canonry and succeeded. What about trying to calm down, quieten, and rely on prayer as well? We can rely especially on the prayer of strictly enclosed canonesses and nuns of many orders.¹

Truthfulness is a big topic of our present, as we are bombarded with fake news from all sides. In the New Testament, however, fidelity to the truth is emphasized among the foremost virtues. In the Sermon on the Mount, Jesus even exhorts his listeners not to swear at all, and their words to be true even without such an act. How the Church reacts to this serious instruction of its Saviour is answered by Vojtech Vladár in his article *Admissibility of Oaths According to Decretum Gratiani*. He took the greatest, even gigantic expert of canon law, the master of Bologna and the monk Gratian, to help.

The relationship of canon law to theology as its source is described by Stanislav Příbyl, well-known scholar in the field of legal and theological sciences. In the article *Canon Law as Applied Ecclesiology*, he compares the above-mentioned relationship on differences in approach to the issue between the codes of canon law of 1917 and 1983 and considers a certain renewal of the emphasis on theological sources in CIC/1983. For us, lawyers, Příbyl's criticism of Marxist-Leninist ideology, which describes legal history as the *history of the state and law*, is interesting. This criticism is very topical given that in some post-communist countries, the prejudiced and untrue phrase *the state and law* is still used (30 years after the revolution). Even in the name of departments and some subjects.

We desire so much that the number of vocations to the priesthood in our country and around the globe increases significantly. We are glad that the role of the laity

¹ For example, the monastery of the nuns of the Order of Preachers – Dominicans in Prague – Lyso-laje (founded in underground 1988, pontifical clausura 1993) and another monastery of nuns of the same order in Uherský Brod (1948). Or Trappist nuns from the Monastery of Our Lady of the Vltava River (quite new founded in 2007).

in the Church has been increased, however, priests cannot be replaced either in the service at the altar or concerning care of souls both in the parish community and in categorical pastoral care in public institutions. We are pleased with the pastoral appeals of the chairman of the Czech Bishops' Conference, Archbishop of Olomouc Jan Graubner, to the priests of all dioceses, so that they do not neglect the effort to increase the number of those who enrol in seminaries. To do this, however, it is necessary to know the *Irregularities and Obstacles to Exercise of Power of Orders* described by the priest of the Diocese of Litoměřice, defender of the bond and promoter of justice of the Litoměřice diocesan court Šimon Polívka, already well known to us thanks to his earlier paper on the sacrament of Confirmation (see Church Law Review No. 67–2/2017).

Jakub Václav Zentner, a priest active in the South Bohemian pilgrimage site of Římov, follows up on his article from the previous issue of the Church Law Review and again, in a scientifically accurate way, he provides a lot of information about the language of the liturgy in the Latin Catholic Church in his article *Liturgical and Vernacular Language in Roman Rite*. Many facts from history and the present can broaden our understanding of the issue and strengthen our desire to participate in the liturgical celebration of God's mysteries. And so prepare to return, when the terrible evil that unexpectedly came from East Asia will pass, and we will be able to glorify God together again in the assembly of God's people, both in Latin and in the national languages.

We are pleased to publish the *Agreement on Cooperation Between the Ministry of the Interior – General Directorate of the Fire Rescue Service of the Czech Republic and the Archbishopric of Prague* dated 1st October 2020 in the Documents section. On the basis of the agreement, the help of church workers, priests and their assistants will again be used in categorical pastoral care during fires, floods and other interventions of the fire brigade.

Záboj Horák, deputy editor-in-chief